

УДК 336.132(075.8)

DOI [https://doi.org/10.32782/2304-1587/2025-27-1\(40\)-2](https://doi.org/10.32782/2304-1587/2025-27-1(40)-2)

ПРО ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Гаран (Стукаленко) Ольга Володимирівна

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри адміністративного та господарського права,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6757-6309>

У статті досліджено окремі питання трансформації фінансового контролю в нинішніх умовах. Наголошено, що основними напрямками вдосконалення фінансового контролю у сучасній економічній ситуації в Україні є розробка єдиної правової бази для розвитку системи ефективного використання бюджетних ресурсів та законодавче закріплення контрольних функцій за органами й наявними процедурами бюджетного контролю, оновлення інституційних методів фінансового контролю. Інституціоналізація системи державного фінансового контролю в умовах зміни його парадигми сприяє формуванню оптимальної системи державного фінансового контролю і передбачає забезпечення ефективного моніторингу та регулювання у чотирьох основних взаємопов'язаних сферах: 1. комплексне управління державними фінансовими ресурсами; 2. моніторинг діяльності органів виконавчої влади у фінансовій сфері; 3. регулювання фінансових операцій юридичних та фізичних осіб; 4. розвиток системи внутрішнього контролю та аудиту. Звертається увага, що посилення ролі аудиторських комітетів стає не лише інструментом підвищення якості фінансового контролю, але й елементом євроінтеграційної стратегії України, що забезпечує відповідність інституційної інфраструктури країни стандартам Європейського Союзу. Визначено, що оптимізація системи внутрішнього фінансового контролю повинна передбачати: законодавче закріплення внутрішнього аудиту для органів місцевого самоврядування, розробку стандартів для місцевих бюджетів, підвищення кваліфікації контролерів, комплексний підхід для зниження корупції та підвищення прозорості, а також розширення повноважень державних контролюючих органів. Зроблено висновок, що Пріоритети трансформації системи фінансового контролю включають: розробку інноваційних методик для підвищення ефективності контролю, розширення нормативної бази за межі бюджетної сфери, створення інтегрованої інформаційної системи між бюджетними органами та формування уніфікованої бази даних для комплексного аналізу. Наголошено на необхідності проведення комплексних досліджень питання у контексті новітніх викликів сьогодення.

Ключові слова: фінансовий контроль, державний фінансовий контроль, внутрішній контроль, внутрішній аудит, пріоритети системної трансформації, аудиторські комітети.

Haran (Stukalenko) Olha. On some aspects of transformation of financial control in modern conditions

The article investigates certain issues of transformation of financial control under the current conditions. It is emphasized that the main directions of improving financial control in the current economic situation in Ukraine are the development of a single legal framework for the development of the system of efficient use of budget resources and the legislative consolidation of control functions by bodies and existing procedures of budget control, updating of institutional methods of financial control. The institutionalization of the state financial control system in the conditions of paradigmatic changes contributes to the formation of the optimal system of state financial control and provides for effective monitoring and regulation in four main interrelated areas: 1. Comprehensive management of state financial resources; 2. Monitoring of the activity of executive bodies in the financial sphere; 3. Regulation of financial transactions of legal entities and individuals; 4. Development of the internal control and audit system. It is noted that the strengthening of the role of audit committees becomes not only a tool for improving the quality of financial control, but also an element of Ukraine's European integration strategy, which ensures the compliance of the country's institutional infrastructure with the standards of the European Union. It is determined that the optimization of the internal financial control system should provide for: legislative consolidation of internal audit for local self-government bodies, development of standards for local budgets, advanced training of controllers, a comprehensive approach to reduce corruption and improve transparency, as well as expand the powers of state controlling bodies. It is concluded that the priorities of transformation of the financial control system include: development of innovative techniques for improving the efficiency of control, expanding the regulatory framework outside the budget sphere, creating an integrated information system between budget bodies and forming a unified database for comprehensive analysis.

Key words: financial control, state financial control, internal control, internal audit, priorities of system transformation, audit committees.

Вступ. Фінансове становище України залишатиметься складним до завершення військових дій. Держава позбавлена можливості суттєво збільшувати податкові надходження, оскільки це може призвести до незворотних негативних наслідків для національної економіки, яка вже зазнала значних втрат. Після завершення військового конфлікту перед державою постане завдання щодо розширення дохідної бази бюджету,

враховуючи значні фінансові зобов'язання, пов'язані з реконструкцією зруйнованих об'єктів та наданням компенсаційної підтримки постраждалим громадянам. Одним із інструментів забезпечення ефективного використання публічних фінансів є формування нової парадигми організації та здійснення фінансового контролю. Н. Жидовська та Л. Петришин пропонують «створити комплексну та ефективну національну систему внутрішнього контролю. Цього можна досягти двома шляхами: 1. Міністерство фінансів повинно не тільки відігравати ключову роль у підготовці бюджету та його розподілі між міністерствами, але й мати право втручатися безпосередньо в контроль фінансів. Це має відбуватися через посадових осіб казначейства в кожному міністерстві. Крім того, галузеві міністерства повинні мати власні контрольні підрозділи. 2. Відповідальність за витрачання коштів з бюджету та управління має бути покладена на керівників міністерств. Центральний контрольний підрозділ Міністерства фінансів повинен здійснювати ефективний фінансовий контроль» [1, с. 3–4].

На продовження позиції попередніх авторів Г.Б. Погрішук та Н.М. Головай зазначають, що «у сучасних умовах господарювання, при загостренні економічної кризи, особливо актуально постає питання розбудови та функціонування дієвого інституту державного фінансового контролю як механізму ефективного відстеження основних напрямків надходження та використання державних ресурсів, своєчасного виявлення фактів порушень розпорядниками бюджетних коштів на різних рівнях управління» [2].

Актуалізується тема статті і тим, що Україна знаходиться на шляху впровадження реформи в систему державного фінансового контролю, що є основним елементом забезпечення прозорості та ефективності управління державними ресурсами. Процес трансформації враховує як національні особливості, так і досвід європейських країн, що досягли значних успіхів у цій сфері. Однак адаптація найкращих практик до українських реалій є складним завданням, яке потребує часу, ресурсів та зусиль з боку держави.

Одним із ключових аспектів реформування є модернізація нормативно-правової бази, що регулює діяльність органів фінансового контролю. Наслідком цього є зростання кількості виявлених випадків порушення фінансового законодавства, фінансової дисципліни. Наприклад, «У 2024 році в Україні значно збільшилась кількість повідомлень про підозрілі фінансові операції. Банки та небанківські установи активно звертаються до Держфінмоніторингу для перевірки підозрілих трансакцій, що свідчить про зростання фінансових ризиків та можливі наслідки для економічної безпеки» [3].

Однак, у наукових працях здебільшого ведеться дискусія щодо змісту поняття «фінансовий контроль» в сучасних умовах, його проблематика, тоді як питання правового закріплення внутрішнього контролю та аудиту в сфері фінансової діяльності держави, отримують менше уваги.

Матеріали та методи. Вивчення окремих теоретико-методологічних та організаційно-методичних аспектів державного фінансового контролю висвітлено в роботах багатьох науковців, зокрема, А. Андрушківа, О. Вахновської, Ю. Виходець, М. Білухи, Н. Головай, Л. Гуцаленко, Л. Діканя, Н. Дороша, І. Дрозда, Н. Здирко, О. Музики-Стефанчука, О. Кравця, В. Піхоцького, Г. Погрішука, О. Шевчука, Н. Якимчука та інших. Однак актуальні та суттєві вимоги до фінансового контролю, породжені сучасною системою суспільних відносин та ринковими умовами господарювання, не знаходять належного відображення та комплексного аналізу в існуючих наукових дослідженнях.

У ході реалізації дослідження було імплементовано інтегровану методологічну систему, що охоплює як універсальні наукові методи, так і спеціалізований інструментарій. Фундаментальне значення належить методам системної аналітики й синтезу, юридичного прогнозування та компаративістики правових аспектів досліджуваного феномену.

Результати. Нормативно-правове регулювання – це підґрунтя для функціонування системи державного фінансового контролю, що забезпечує його легітимність, цілість та взаємодію всіх його компонентів, бо визначає демаркаційні межі компетенції і повноважень контролюючих органів, закріплює стандарти проведення контрольних процедур (їх завдання, обсяги, механізму, а також встановлює права та обов'язки всіх учасників цього процесу). Інституційна трансформація фінансового контролю зумовлює формування ефективної архітекτονіки державної системи фінансового контролю та передбачає імплементування інтегрованого підходу до реалізації контрольних функцій.

Інституалізація системи державного фінансового контролю в умовах змін парадигми сприяє формуванню оптимальної системи державного фінансового контролю і передбачає забезпечення ефективного моніторингу та регулювання у чотирьох основних взаємопов'язаних сферах:

1) *Комплексне управління державними фінансовими ресурсами.* Цей напрям охоплює весь спектр процесів, пов'язаних з формуванням, розподілом та використанням державних коштів, незалежно від їх джерела та форми (бюджетні та позабюджетні фонди, гранти, цільове фінансування тощо). Акцент робиться на дотриманні принципів ефективності, результативності та транспарентності використання публічних коштів.

2) *Моніторинг діяльності органів виконавчої влади у фінансовій сфері.* Контроль за реалізацією фінансової, бюджетної, кредитної, грошово-кредитної, податкової та валютної політики з боку уповноважених

державних органів. Важливим аспектом є оцінка відповідності дій цих органів чинному законодавству та стратегічним цілям держави.

3) *Регулювання фінансових операцій юридичних та фізичних осіб*. Цей напрям фокусується на контролі за процесами залучення та використання фінансових ресурсів юридичними та фізичними особами через посередництво кредитно-фінансових установ та інших уповноважених організацій. Особлива увага приділяється запобіганню фінансовим махінаціям, відмиванню коштів та іншим протиправним діям.

4) *Розвиток системи внутрішнього контролю та аудиту*. Враховуючи, що вимоги Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень від 16.01.2025 № 4225-IX (далі – Закон № 4225-IX) закріплюють поняття внутрішнього контролю.

«Внутрішнім контролем є комплекс заходів, що ґрунтуються на управлінській відповідальності та підзвітності і застосовуються керівником для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності розпорядника бюджетних коштів і підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління» [4].

В Законі № 4225-IX закріплено і поняття внутрішнього аудиту: «... – незалежна, об'єктивна діяльність, що передбачає здійснення аудиторських досліджень (оцінки з надання впевненості) та аудиторського консультування для сприяння розпоряднику бюджетних коштів у досягненні цілей, завдань і конкретних результатів своєї діяльності. Внутрішній аудит сприяє покращенню ефективності і результативності в діяльності розпорядника бюджетних коштів, а також підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління, шляхом застосування систематичного, послідовного підходу до оцінки і вдосконалення організації та функціонування системи управління, внутрішнього контролю, управління ризиками» [4].

Але потрібно зазначити на наявність термінологічної неузгодженості в нормативно-правових актах. Тобто, прослідковується правова невизначеність на рівні категорійний понять. Наприклад, О. А. Музика-Стефанчук, Н. Я. Якимчук звертають увагу на те, що «У нормах Закону України «Про Рахункову палату» дещо змішано використовується термін аудит. Так, у ст. 4 «Заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту)» зовнішній фінансовий контроль ототожнюється з аудитом. У ст. 42 «Внутрішній аудит Рахункової палати» вже немає ототожнення аудиту із внутрішнім контролем, йдеться лише про внутрішній аудит» [5, с. 71].

Наступною проблемою у сфері фінансового контролю є така ситуація, згідно до якої, «попри значну кількість прийнятих нормативно-правових актів, не існує цілісної системи, яка б забезпечувала комплексне правове, економічне та організаційне забезпечення порядку здійснення державного фінансового контролю» [6].

Безперечно державний внутрішній фінансовий контроль в органах виконавчої влади реалізується через три взаємопов'язані процеси: внутрішній контроль, внутрішній аудит та їх гармонізацію.

З метою посилення ефективності та незалежності внутрішнього аудиту в Україні, Планом заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки [7] передбачено утворення аудиторських комітетів у міністерствах. Це рішення ґрунтується на міжнародному досвіді, зокрема досвіді Великобританії, Польщі, Франції, та інших країн в контексті запровадження системи бенчмаркінгу Мінфіном.

Враховуючи стратегічний курс України на інтеграцію до європейської спільноти, ключову роль у контексті фінансового контролю виконує впровадження ефективної системи державного аудиту. Результативна діяльність аудиторського комітету є важливим фактором успішної інтеграції, що відповідає європейським стандартам фінансового контролю та управління.

Проактивний підхід в діяльності аудиторського комітету до виявлення фінансових ризиків сприяє суттєвому запобіганню негативних наслідків та посилює інституційну стійкість України.

Особливе значення має механізм раннього реагування на системні загрози в управлінні державними фінансами та ресурсами, що є необхідною передумовою для успішного проходження Україною процесу європейської інтеграції. Функціонування ефективних аудиторських комітетів демонструє європейським партнерам готовність України впроваджувати кращі практики транспарентності в нашій державі.

«Отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС передбачає серед іншого й виконання українською стороною низки завдань і заходів на шляху до повноцінного вступу в ЄС. При цьому невід'ємною складовою таких завдань залишається подальший розвиток внутрішнього контролю та функції внутрішнього аудиту, а також впровадження кращих практик ЄС у цих питаннях» [8, с. 6].

Потрібно звернути увагу, що на рівні держави контроль за реалізацію політики внутрішнього контролю покладається на міністерства та керівників інших органів виконавчої влади. Однак на місцевому рівні регулювання внутрішнього аудиту має лише рекомендаційний характер, що не передбачає обов'язкового створення відповідних підрозділів органами місцевого самоврядування.

У контексті децентралізації та реформи місцевого самоврядування в Україні прослідковується відсутність чіткої системи фінансового контролю на місцевому рівні, що створює серйозні ризики: фінансові втрати через неефективне управління ресурсами; підвищену вразливість місцевих бюджетів у сучасних умовах економічної нестабільності та т. п.

Ця ситуація актуалізує необхідність термінового вдосконалення нормативної бази для забезпечення ефективного, результативного та економного використання публічних коштів на місцевому рівні.

Оптимізація системи внутрішнього фінансового контролю має включати: 1) законодавче закріплення обов'язковості внутрішнього аудиту для органів місцевого самоврядування; 2) розробку стандартів та методологій, адаптованих до потреб місцевих бюджетів; 3) підвищення кваліфікації фахівців з внутрішнього контролю на місцевому рівні; 4) лише комплексний підхід до реформування системи фінансового контролю дозволить мінімізувати корупційні ризики, підвищити прозорість управління бюджетними коштами та забезпечити стабільність місцевих фінансів; 5) «розширення повноважень органів державного фінансового контролю з метою забезпечення ефективності та результативності контрольних заходів» [9].

Постійне вдосконалення механізмів внутрішнього контролю та розширення функціоналу внутрішнього аудиту є необхідною умовою для забезпечення прозорості, підзвітності та ефективного управління державними фінансами. Наприклад, у сфері бухгалтерського обліку реалізується «Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року» [10], завдяки якій «запроваджено 20 національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, розроблених на основі міжнародних стандартів IPSAS, та, за оцінкою Світового банку, забезпечено узгодженість національних стандартів з міжнародними на більш як 80 відсотків» [10].

Також потрібно розуміти, що трансформація системи внутрішнього контролю та аудиту включає в себе розробку та впровадження сучасних методологій, підвищення кваліфікації кадрів та використання інформаційних технологій.

Також В. Грабовий зауважує, що «сьогодні деякі питання державного фінансового контролю, що зазначені у Бюджетному кодексі України, потребують уточнення» [11].

«У більшості державних органів не створено комплексної системи внутрішнього контролю у розумінні статті 26 Бюджетного кодексу України та/або вона не функціонує як цілісний процес, а підходи до внутрішнього контролю і далі орієнтуються на відповідність (дотримання законодавства), а не на удосконалення діяльності бюджетної установи. Також залишаються недостатніми інституційна спроможність та незалежність підрозділів внутрішнього аудиту в державних органах та спроможність для забезпечення професійного розвитку і підвищення рівня професійної компетентності з внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» [11].

Аналізуючи сучасний стан фінансового контролю, можливо виокремити пріоритети системної трансформації та основні завдання для посилення системи контролю, якими на наш погляд є: а) розробка та впровадження інноваційних методик проведення контрольних заходів для підвищення їх ефективності; б) розширення нормативно-правового поля фінансового контролю за межі бюджетної сфери; в) створення інтегрованої системи інформаційної взаємодії між усіма органами, залученими до бюджетного процесу; г) формування уніфікованої бази даних для забезпечення комплексного аналізу та моніторингу.

О. Шевчук висловлює думку, що «в умовах розвитку ринкових відносин система державного фінансового контролю потребує певних змін, що зумовлюються кількома причинами, найважливішими серед яких є: необхідність зберігання і раціонального використання державної власності та бюджетних коштів; потреба дотримання економічними суб'єктами фінансової і платіжної дисципліни та законодавства щодо цільового використання бюджетних коштів, надання пільг тощо; необхідність збільшення частки державних коштів у фінансуванні розвитку галузей національної економіки» [12, с. 14].

Висновки. Сучасний етап розвитку суспільно-економічних відносин характеризується фундаментальною трансформацією системи фінансового контролю. Від традиційної моделі перевірки відповідності та законності фінансових операцій спостерігається перехід до інтегрованого, ризик-орієнтованого підходу, що забезпечує комплексну оцінку ефективності використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей. Ця зміна парадигми зумовлена необхідністю адаптації контрольних механізмів до глобалізаційних процесів, діджиталізації й використання штучного інтелекту в діяльності органів публічної влади та зростаючої складності фінансово-економічних взаємодій. Оптимальна система державного фінансового контролю передбачає забезпечення ефективного контролю та регулювання у чотирьох основних взаємопов'язаних сферах: а) комплексне управління державними фінансовими ресурсами; б) моніторинг діяльності органів виконавчої влади у фінансовій сфері; в) регулювання фінансових операцій юридичних та фізичних осіб із урахуванням сучасних стандартів; г) розвиток системи внутрішнього контролю та аудиту.

Література:

1. Жидовська Н., Петришин Л. Сучасні підходи до державного фінансового контролю як інструменту забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3892>
2. Погрішук Г., Головай Н. Сучасні проблеми та перспективи розвитку державного фінансового контролю в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. (46). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2077>
3. Зростання кількості підозрілих фінансових операцій в Україні у 2024 році: чому банки та фінансові установи все частіше звертаються до Держфінмоніторингу? URL: <https://daycom.com.ua/trostryanets/news/zrostannya-kilkosti-pidozrilih-finansovih-operacij-v-ukrayini-u-2024-roci-chomu-banki-ta-finansovi-ustanovi-vse-chastishe-zvertayutsya-do-derzhfinmonitoringu>
4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень від 16.01.2025 № 4225-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4225-20#Text>
5. Музика-Стефанчук О. А., Якимчук Н. Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.
6. Виходець Ю. А. Проблеми удосконалення системи державного фінансового контролю в Україні. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2013. № 16 (205). С. 139–144.
7. План заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1805-. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>
8. Аудиторські комітети: основні засади діяльності. (2022). URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%B4%D0%BE%D0%B4_%208%20%D0%9F%D0%BE%D1%81...pdf
9. Кравець О. В. Модернізація нормативного регулювання системи державного фінансового контролю. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природоко-ристування України. Серія : Економіка*. 2019. Вип. 301.
10. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 437. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>
11. Грабовий В. Реформа державних фінансів-2. Як же функціонує на даний час система? URL: <https://hvylya.net/analytics/246434-reforma-derzhavnih-finansiv-2-yak-zhe-funkcionuye-na-daniy-chas-sistema>
12. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль : підручник. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 432 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/f697fd86-e409-49dd-ae61-8dede3a863e1/full>.
13. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80>

References:

1. Zhydovska, N., & Petryshyn, L. (2024). Suchasni pidkhody do derzhavnoho finansovoho kontroliu yak instrumentu zabezpechennia efektyvnoho vykorystannia biudzhethnykh resursiv. [Modern approaches to state financial control as a tool for ensuring the efficient use of budget resources]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and society*, № 62. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3892> [in Ukrainian].
2. Pohrishchuk, H., & Holovai, N. (2022). Suchasni problemy ta perspektyvy rozvytku derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini [Modern problems and prospects of development of state financial control in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and society*. № 46. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2077> [in Ukrainian].
3. Zrostannya kilkosti pidozrilykh finansovykh operatsii v Ukraini u 2024 rotsi: chomu banky ta finansovi ustanovy vse chastishe zvertaiutsia do Derzhfinmonitorynhu? [Increase in the Number of Suspicious Financial Transactions in Ukraine in 2024: Why Are Banks and Financial Institutions Increasingly Turning to the State Financial Monitoring Service?]. Retrieved from <https://daycom.com.ua/trostryanets/news/zrostannya-kilkosti-pidozrilih-finansovih-operacij-v-ukrayini-u-2024-roci-chomu-banki-ta-finansovi-ustanovi-vse-chastishe-zvertayutsya-do-derzhfinmonitoringu> [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy « Pro vnesennia zmin do Biudzhethnoho kodeksu Ukrainy shchodo aktualizatsii ta udoskonalennia deiakykh polozhen » vid 16.01.2025 № 4225-IX [Law of Ukraine “On Amendments to the Budget Code of Ukraine on Updating and Improvement of Certain Provisions” of 16.01.2025 No. 4225-IX.](n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4225-20#Text> [in Ukrainian].
5. Muzyka-Stefanchuk, O.A., & Yakymchuk, N.Ia. (2024). *Suchasne finansove pravo. Pravo publichnykh finansiv [Modern financial law. The right of public finances]*: Kyiv: ArtEk [in Ukrainian].

6. Vykhodets, Yu. A. (2013). Problemy udoskonalennia systemy derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini. [Problems of improving the system of state financial control in Ukraine]. *Visnyk Skhidnoukrajinskoho natsionalnogo universytetu imeni Volodymyra Dalia – Bulletin of the Vladimir Dahl Eastern Ukrainian National University*, № 16 (205), 139–144 [in Ukrainian].
7. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Plan zakhodiv z realizatsii Stratehii reformuvannia systemy upravlinnia derzhavnymi finansamy na 2022 - 2025 roky» vid 29 hrudnia 2021 r. № 1805-r. [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine “Plan of measures for implementation of the Strategy of Reforming the System of Public Finance Management for 2022 - 2025” of December 29, 2021 No. 1805 -r.] (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text>[in Ukrainian].
8. Audytorski komitety: osnovni zasady diialnosti. (2022). [Audit Committees: Basic Principles of Activity]. Retrieved from https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%B4%D0%BE%D0%B4_%208%20%D0%9F%D0%BE%D1%81...pdf[in Ukrainian].
9. Kravets, O. V. (2019). Modernizatsiia normatyvnoho rehuliuвання systemy derzhavnogo finansovoho kontroliu [Modernization of regulatory regulation of the system of state financial control. Scientific]. *Naukovyi visnyk Natsionalnogo universytetu bioresursiv i pryrodoko-rystuvannia Ukrainy. Seriya : Ekonomika – Bulletin of the National University of Bioresources and Environmental Management of Ukraine. Series: Economics*. Vyp. 301. [in Ukrainian].
10. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Stratehiia modernizatsii systemy bukhhalterskoho obliku ta finansovoi zvitnosti v derzhavnomu sektori na period do 2025 roku» vid 20 chervnia 2018 r. № 437 [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine "Strategy of modernization of the accounting system and financial reporting in the public sector for the period up to 2025" of June 20, 2018 No. 437] (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
11. Hrabovyi, V. Reforma derzhavnykh finansiv-2 Yak zhe funktsionuie na danyi chas systema? [Public Finance Reform-2 How is the system currently functioning?]. Retrieved from <https://hvylya.net/analytics/246434-reforma-derzhavnykh-finansiv-2-yak-zhe-funkcionuye-na-daniy-chas-sistema>[in Ukrainian].
12. Shevchuk, O. A. (2020). *Derzhavnyi finansovyi kontrol [State financial control]*. Irpin : Universytet DFS Ukrainy. Retrieved from <https://ir.dpu.edu.ua/items/f697fd86-e409-49dd-ae61-8dede3a863e1/full> [in Ukrainian].
13. Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny «Stratehiya reformuvannya systemy upravlinnya derzhavnymi finansamy na 2022-2025 roky ta plan zakhodiv z yiyi realizatsiyi» vid 29 hrud, 2021 [Strategy for reforming the state finance management system for 2022-2025 and the plan of measures for its implementation: Order of the Cabinet of the Min. of Ukraine from December 29, 2021]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80> [In Ukrainian].